

Машинно-технологичен факултет

КД4 – „Изследване на силов агрегат за студентски състезателен автомобил“

Ръководител на проекта - гл. ас. д-р Веселин Михайлов

Участници: Иван Попов – студент, председател на клуба;

ас. Делян Петков – докторант, кат. ТТТ; Стоян Стоянов – докторант, кат. ТТТ; Даниел

Здравков – докторант, кат. ТТТ Мария-Василена Йорданова – студент, спец. АТ; Милен

Владимиров – студент, спец. АТ; Антон Димов – студент, спец. АТ; др. студенти.

Въведение

Студентски клуб „Моторни спортове“ при ТУ-Варна продължава работа по проектиране и изработване на болид за участие в студентско състезание „Formula Student“. Настоящият проект е свързан със закупуването и изследването на двигател за задвижване на автомобила. Целта на проекта е да се оптимизира силовият агрегат за специфичните условия на работа, породено от изискванията на състезанието за поставянето на дифузьор (ограничител) във входа на въздуха, което значително променя и ограничава процеса на пълнене.

Силовото задвижване на болида може да бъде от електрически двигател или от двигател с вътрешно горене, като в зависимост от задвижването автомобилите са разделени в два класа. Нашият отбор взе решение да участва в клас ДВГ, поради непосилно високата цена за клас електрически превозни средства.

Фиг. 1. Автомобил тип Formula Student

Заключение

Цялата част от средствата по проекта са изразходвани за закупуването на силов агрегат за автомобила. Материалната база на клуба е подобрена със закупения двигател и той може да бъде база за бъдещи изследвания и обучение. Изпълнението на проекта е спомогнало за повишаване както на научния капацитет на членовете на екипа, така и на техните технически способности.

Изследвани са няколко варианта на формата на рестриктора с помощта на софтуер за симулация на флуидни потоци, с цел минимален пад на налягането през рестриктора и съответно максимален дебит. Проектираните рестриктор и пълнителен колектор отговарят на заложените изисквания и може да се пристъпи към тяхното изработване и тестване.

Резултати

Съгласно изискванията двигателят за болида трябва да бъде четиритактов двигател с вътрешно горене с работен обем по-малък от 710 cm³. Няма ограничение по отношение на броя цилиндри, максимална честота на въртене и вида на пълнене – атмосферно или принудително. С цел ограничаване на мощността от двигателя в пълнителната система трябва да бъде поставен цилиндричен рестриктор с диаметър $\phi=20\text{mm}$, като всичкият въздух за двигателя трябва да минава през него.

Повечето отбори закупуват готов двигател от мотоциклет, като може да бъде монтиран програмируем контролер за управление на двигателя.

Целта е отбора да се сдобие с двигател за проектирания болид, който да отговаря на изискванията за състезанието, както и на съвременното ниво на участниците. Необходимо е да бъде оптимизиран двигателя във връзка с поставения рестриктор по отношение на коефициента на напълване, въртящ момент и мощност, разход на гориво, чрез промяна на картата му за управление.

Направен е литературен обзор на използваните двигатели, техните предимства и недостатъци. Изборът за първия автомобил е спрял върху 4 цилиндров двигател. На фиг. 2 е показан мотоциклетът, от който е използван двигателя, а в таблица 1 са посочени основните му технически характеристики.

Създаден е триизмерен модел на пълнителен колектор с интегриран рестриктор с диаметър 20 mm. Извършени са симулации за оптимизиране на формата на рестриктора и формата и обема на пълнителния колектор с цел подобряване на напълването с въздух на двигателя.

Предстои извършването на планираните експерименти за потвърждаване на получените резултати, както и за оптимизирането на двигателя чрез промяна на картата му за управление.

таблица 1

Suzuki GSX-R 600 MY2009	
тип на двигателя	редови, 4 цилиндри, 4 такта, 16 клапанен, с водно охлаждане
работен обем	599 cm ³
диаметър и ход на буталото	67 mm x 42.5 mm
степен на стъпяване	12.8:1
мощност	81 kW (109hp) при 13100 min ⁻¹
	63.3 Nm при 11300 min ⁻¹
горивна система	с впръскване на бензин
стартер	електрически
трансмисия	ръчна, 6 скорости
главно задвижване	чрез верига

Фиг. 2. Suzuki GSX-R MY 2008-10

Публикации по проекта

1. В. Михайлов, С. Стоянов, Обзор на двигатели за автомобил тип Formula Student, 26та Научно-техническа конференция „Транспорт, екология - устойчиво развитие“ ЕКО-Варна '20, изд. ТУ-Варна 2020

Благодарности

Студентският клуб благодари на ТУ-Варна за осигурената подкрепа.